

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY VI
Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Boguszycach**

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ OCENIANE NA LEKCJI:

1. Ocenie na lekcji podlegają realne osiągnięcia uczniów, czyli aktualny stan wiedzy i umiejętność oraz wkład pracy i postępy w uczeniu się.
2. Uczeń jest zobowiązany do noszenia i prowadzenia zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń oraz podręcznika.
3. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe. Jeśli uczeń nie był na nich obecny z powodów losowych (nieobecność usprawiedliwiona), to w ciągu tygodnia uzgadnia z nauczycielem dodatkowy termin.
4. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu tylko jeden raz w terminie ustalonym z nauczycielem. Nieobecność nieusprawiedliwiona pozbawia ucznia szansy na nowy termin.
5. Nie ma możliwości poprawiania ocen niedostatecznych z testów sprawdzających znajomość lektur – tym bardziej, że termin omawiania jest podawany z dużym wyprzedzeniem.
6. Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją, nie przewiduje się końcowego sprawdzianu zaliczeniowego. Uczeń realizuje program, systematycznie uczestnicząc w zajęciach – nauka trwa całe półrocze/rok/.
7. Na tydzień przed pracą klasową uczniowie powinni zostać poinformowani o zakresie treści materiału na sprawdzianie.
8. Kartkówki (wiadomości z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiadane i podlegają poprawie na wyższą ocenę jeden raz.
9. Nie ocenia się ucznia po dłuższej (więcej niż tydzień) usprawiedliwionej nieobecności w szkole (sam uczeń zgłasza taką sytuację). Uczeń dostaje określony czas na nadrobienie zaległego materiału
10. Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek (także zadań domowych) za czas swojej nieobecności jak najszybciej po powrocie do szkoły (w uzasadnionych przypadkach nauczyciel ma prawo zwolnić go z tego obowiązku lub określić, które partie notatek mogą być pominięte).
11. Trzy razy w półroczu uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, nie ponosząc żadnych konsekwencji. Nie dotyczy to zajęć, na których zaplanowany został sprawdzian, praca klasowa itp. O fakcie nieprzygotowania uczeń informuje na początku lekcji.
12. Uczniowie otrzymują „plusy” i „minusy”.
 - a) plus (+) uczeń może otrzymać za: aktywność na lekcji, prace domowe o małym stopniu trudności, pracę w grupie, przygotowanie materiałów wzbogacających proces lekcyjny, inne formy aktywności,
 - b) minus (-) uczeń może otrzymać za: brak pracy domowej, brak zeszytu przedmiotowego, podręcznika lub innych środków dydaktycznych potrzebnych do lekcji, niewłaściwą pracę w grupie, brak zaangażowania na lekcji,

- c) za pięć plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, za pięć minusów – ocenę niedostateczną; rozliczanie plusów i minusów odbywa się na bieżąco.

SPOSOBY GROMADZENIA INFORMACJI O OSIĄGNIĘCIACH UCZNIÓW

Wszelkie prace pisemne (prace klasowe, testy, sprawdziany, albumy, itp.) będą przechowywane przez nauczyciela do 31 sierpnia. Mogą być one udostępniane do wglądu uczniom i ich rodzicom (prawnym opiekunom), natomiast nie zostaną im oddane.

PRACA Z UCZNIEM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Uczeń realizuje podstawę programową kształcenia ogólnego z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych.. Zakres wiedzy i umiejętności powinien dać mu szansę na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego. Stwierdzenie dysfunkcji nie zwalnia uczniów z obowiązków szkolnych. Nauczyciel jest zobowiązany (na podstawie pisemnej opinii PPP lub innej poradni specjalistycznej lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania) dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne problemy w uczeniu się uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym.

KRYTERIA OCENY PRAC PISEMNYCH

Za sprawdziany i testy uczeń otrzymuje następujące oceny:

- 100 - 98% pkt. - celujący
- 97 - 94 % pkt. - bardzo dobry+
- 93 - 90 % pkt. - bardzo dobry
- 89 - 80 % pkt. - dobry+
- 79 - 70 % pkt. - dobry
- 60 - 60 % - dostateczny+
- 59 - 50 % . - dostateczny
- 49 - 40 % - dopuszczający +
- 39 - 30 % - dopuszczający
- poniżej 30% - niedostateczny

Dla osób ze stwierdzoną dysfunkcją kryteria procentowe przy ocenianiu punktowym wyglądają następująco:

100%-85% - bardzo dobry

84%-65% - dobry

64% -45% - dostateczny

44%-25% - dopuszczający

24%-0 – niedostateczny

Ocena dyktand:

0 błędów - celujący

1 - 2 błędy - bardzo dobry

3 - 4 błędy - dobry

5 - 6 błędów - dostateczny

7 - 8 błędów - dopuszczający

9 błędów i więcej – niedostateczny

Uczeń u którego stwierdzono dysortografię, dysgrafię lub dysleksję, oceniany jest zgodnie ze wskazaniami zawartymi w opinii PP.

Błędem ortograficznym obniżającym ocenę jest błędna pisownia wyrazów ze znanymi dla ucznia zasadami. Pomyłka to na przykład przestawianie liter, opuszczanie znaków diakrytycznych. 3 błędy interpunkcyjne traktuje się jako 1 błąd ortograficzny. Błędy pierwszego rzędu dotyczą zasad pisowni wyrazów z *u, ó, rz, ż, ch, h, nie z poznanyimi częściami mowy*.

OCENIANIE PRAC PISEMNYCH (prace klasowe, zadania domowe, prace pisane podczas lekcji):

W pracach pisemnych ocenie podlega:

TEMAT:

- zrozumienie tematu, zgodność treści z tematem
- dobór materiału i umiejętne wykorzystanie go w pracy,
- wnioskowanie, uzasadnianie sądów, wartościowanie

KOMPOZYCJA:

- posługiwanie się określoną formą wypowiedzi,
- wstęp, rozwinięcie, zakończenie
- spójność wypowiedzi
- estetyka pracy.

JĘZYK I STYL:

- poprawne budowanie zdań
- bogate słownictwo.

ZAPIS:

- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- staranność zapisu

Praca nie na temat jest oceniana na ocenę niedostateczną.

Szczegółowy przedmiotowy system oceniania do podręcznika *Słowa z uśmiechem* kl. 6

KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Rozdział 1. Światy wyobraźni					
„Słowa na cenzurowanym”. Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika</i> oraz <i>Pałac Snów</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none">rozpoznaje bohaterów powieściformułuje pytania na wskazany tematkonfrontuje sytuacje z tekstu z własnymi doświadczeniamizna pojęcie <i>fikcja literacka</i>	<ul style="list-style-type: none">prezentuje bohaterówbuduje zróżnicowane pytaniaopisuje reakcje bohaterówdostrzega fikcyjny charakter świata przedstawionego	<ul style="list-style-type: none">uzasadnia swoją opinię na temat bohatera właściwie dobranymi argumentamiwykorzystuje informacje z tekstu do tworzenia pytańobjaśnia założenia projektu przedstawionego	<ul style="list-style-type: none">ocenia predyspozycje bohatera do pełnienia funkcji społecznejtworzy uporządkowany zestaw pytańocenia założenia projektu przedstawionego w utworze	<ul style="list-style-type: none">wyraża opinię na temat obecności w języku wyrazów obcych i zapożyczonych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiskakomentuje sytuacje

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat poprawności języka w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> w utworze uczestniczy w dyskusji na temat wyrazów obcych i zapożyczonych 	<ul style="list-style-type: none"> w tekście wyjaśnia, na czym polega fikcja realistyczna dobiera trafne argumenty w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> odwołuje się w dyskusji do przykładów użycia języka w mediach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawione w utworze, odwołując się do ogólnie przyjętych norm życia społecznego
„Okręgi, kule i trójkąty... Ortograficzna strefa tajemnic”. Pisownia wyrazów z ó i u	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni ó i u, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z ó i u 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ó i u
„Dziwne postacie z czasownikiem poznacie”. Powtórzenie wiadomości o czasowniku	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy rozpoznaje w tekście formy liczb, czasów, osób, rodzajów gramatycznych czasownika rozpoznaje nieosobowe formy czasownika rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika tworzy formy różnych czasów czasownika odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje wskazuje w tekście bezokoliczniki oraz formy nieosobowe zakończone na -no, -to poprawnie stosuje formy czasowników dokonanych i niedokonanych w różnych czasach 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca formy osobowe czasowników na bezokoliczniki i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu przekształca formy osobowe czasowników na formy nieosobowe zakończone na -no, -to i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w swoich wypowiedziach używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników oraz zasad ich pisowni

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie</i> i <i>czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 		
„Co za czasy! Co za obyczaje!”. Dialog – rady dla piszących. Maria Krüger, <i>Godzina pąsowej róży</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje krótko bohaterkę tekstu wyszukuje w tekście informacje na temat dawnej szkoły wskazuje w tekście kwestie bohaterów i słowa narratora podaje przykłady uzupełnień dialogowych z tekstu zna funkcje znaków interpunkcyjnych w zapisie rozmowy przy niewielkim wsparciu nauczyciela zapisuje dialog 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsce na podstawie ilustracji i fotografii omawia różnice między szkołą dawną i współczesną zna funkcje dialogu w tekście literackim rozpoznaje uczucia na podstawie niewerbalnych środków komunikowania się zapisuje dialog, korzystając z rad zmieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różne elementy świata przedstawionego wyraża opinię o szkole w różnych epokach wyszukuje w wypowiedziach dialogowych elementy charakterystyki pośredniej używa właściwych środków językowych do nazwania różnych uczuć zapisuje poprawnie dialog, używając właściwych znaków interpunkcyjnych i odpowiednich uzupełnień dialogowych 	<ul style="list-style-type: none"> w opisie bohatera uwzględnia wnioski wyciągnięte z przedstawionych zdarzeń przytacza argumenty na poparcie swojej opinii o szkole analizuje informacje zawarte w wypowiedziach dialogowych rozpoznaje różne informacje zawarte w uzupełnieniach dialogowych zapisuje dialog, używając różnorodnych uzupełnień dialogowych 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bezbłędny językowo dialog – oryginalny pod względem treści i stylu
„Od myślenia głowa nie boli”. Trudne formy czasowników	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa większości czasowników oznaczających ruch, typu 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa czasowniki oznaczające ruch, typu <i>iść</i>, w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<p><i>iść</i>, w czasie przeszłym i stara się je stosować</p> <ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami i stara się je stosować dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń bezokoliczników dostrzega trudności w odmianie wybranych czasowników użytych w ćwiczeniach 	<p><i>iść</i>, w czasie przeszłym</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami zna zasady pisowni <i>-źć</i>, <i>-ść</i>, <i>-qć</i> w zakończeniach bezokolicznika i stara się je stosować poprawnie odmienia większość czasowników użytych w ćwiczeniach 	<p><i>iść</i>, w czasie przeszłym</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni <i>-źć</i>, <i>-ść</i>, <i>-qć</i> w zapisie zakończeń bezokolicznika poprawnie odmienia czasowniki użyte w ćwiczeniach 	<p>przeszłym</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników 	<p>trudnych form czasowników w czasie przeszłym</p> <ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny
<p>„Pieśń ujdzie cało”. Opowiadanie z dialogiem – rady dla piszących. Dorota Terakowska, <i>Córka Czarownicy</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada na pytania dotyczące elementów świata przedstawionego przygotowuje plan kilku obrazów filmowych dokumentujących jedną z przygód zna pojęcie <i>literatura fantastyczna</i> zapisuje prosty dialog przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze opowiadanie z dialogiem 	<ul style="list-style-type: none"> podaje najistotniejsze informacje na temat bohaterów, uwzględnia je w treści ogłoszenia posługuje się ze zrozumieniem terminami <i>plener</i>, <i>kadr</i> wskazuje elementy fantastyczne w omawianym tekście redaguje krótkie opowiadanie z dialogiem, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia, na czym polega zło wyrządzone przez najeźdźców formułuje precyzyjne wskazówki na temat elementów scenografii interpretuje słowa pieśni redaguje opowiadanie z dialogiem i elementami opisu 	<ul style="list-style-type: none"> określa relacje łączące bohaterki i uzasadnia swoje zdanie wykorzystuje wiedzę na temat tworzywa filmowego w analizie tekstu powieści objaśnia znaczenie pieśni w kontekście powieściowych zdarzeń redaguje rozbudowane, poprawne językowo, stylistycznie i kompozycyjnie opowiadanie z dialogiem 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat problematyki tekstu, odwołując się do cech gatunkowych literatury fantastycznej redaguje bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie z dialogiem – oryginalne pod względem treści i stylu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
				i elementami opisu	
„Gdyby babcia miała wąsy... Nie jest tak źle. Zastanów się”. Tryby czasowników	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego zna zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego stara się stosować zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania, wykorzystując różne formy trybu czasownika poprawnie akcentuje większość czasowników w formie trybu przypuszczającego 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje różne formy trybu czasownika w swoich wypowiedziach poprawnie akcentuje czasowniki w formie trybu przypuszczającego 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie zdobytą wiedzę na temat trybów czasownika
„To się wie...”. Konstrukcje z zaimkiem zwrotnym się	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniach zaimek zwrotny się zna konstrukcje językowe z zaimkiem zwrotnym się 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje formy zaimka zwrotnego się w sytuacjach typowych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje różnice między czasownikami z zaimkiem się i bez niego poprawnie stosuje zaimek zwrotny się 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje zaimka zwrotnego się w różnych konstrukcjach składniowych 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie czasowników z zaimkiem zwrotnym się w sytuacjach nietypowych
„Gdyby nie było marzeń...”. Pisownia cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z cząstkami -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś -by, -byśmy, -byście w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście
„Komu tygrys,	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie reklama 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia informacje od 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem 	<ul style="list-style-type: none"> operuje słownictwem 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bezbłędny

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
komu?... bo idę do domu". Jean--Pierre Davids, <i>Mały Księżę odnaleziony</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym jest slogan reklamowy i rozumie jego funkcję • odczytuje intencje wypowiedzi reklamowej • czyta rady dla piszących tekst o charakterze perswazyjnym 	<p>wypowiedzi oceniających</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje znaczenie wybranych haseł reklamowych • rozpoznaje niektóre środki językowe występujące w wypowiedziach reklamowych • tworzy prosty tekst o charakterze reklamowym, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<p>i we właściwym kontekście słowa <i>reklama</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przysłowia i związki frazeologiczne w hasłach reklamowych • zna środki językowe występujące w wypowiedziach reklamowych • tworzy poprawny językowo i stylistycznie tekst o charakterze reklamowym 	<p>związanym z reklamą</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje aluzje literackie w hasłach reklamowych • określa funkcję różnych środków językowych w wypowiedziach o charakterze perswazyjnym • używa w tekście o charakterze reklamowym bogatego języka i ciekawych rozwiązań graficznych 	<p>językowo tekst o charakterze reklamowym – oryginalny pod względem treści i stylu</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy slogany reklamowe, wykorzystując swobodnie konteksty kulturowe
„W galaktycznych przestworzach”. Janusz Christa, <i>Kajtek i Koko w kosmosie</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • określa na schemacie czas życia i twórczości autora oraz czas zdarzeń przedstawionych w komiksie • opowiada o zdarzeniach • zna pojęcie <i>literatura fantastyczno-naukowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje tytułowych bohaterów komiksu • wskazuje motywy wykorzystane w komiksie • objaśnia pojęcie <i>literatura fantastyczno-naukowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje miejsca akcji poszczególnych fragmentów komiksu • określa problematykę utworów komiksowych • wyszukuje w tekście neologizmy • wskazuje rekwizyty charakterystyczne dla s.f. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwraca uwagę w prezentacji bohaterów na ich realistyczny lub fantastyczny charakter • określa funkcję neologizmów • wymyśla dalszy ciąg zdarzeń, utrzymując je w konwencji s.f. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy scenariusz filmowy w konwencji s.f. – oryginalny pod względem treści i stylu • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat neologizmów i ich funkcji w literaturze s.f. w swoich wypowiedziach na temat świata przedstawionego komiksu
„Rzeczowniki w krainach zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy • rozpoznaje formy liczb, 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych • stosuje zasady pisowni 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
i fantastyki”. Powtórzenie wiadomości o rzeczownikach	<p>przypadków i rodzajów rzeczownika</p> <ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych i stara się je stosować wyodrębnia temat i końcówki rzeczownika 	<p>rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach</p> <ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>rzeczowniki żywotne i nieżywotne</i> oraz <i>rzeczowniki osobowe i nieosobowe</i> tworzy poprawne formy przypadków rzeczownika w związkach wyrazowych wie, od czego zależy końcówka odmianianego rzeczownika 	<p>w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne rozpoznaje rzeczowniki osobowe i nieosobowe określa przypadki rzeczownika wymagane przez podane czasowniki lub przyimki wykorzystuje wiedzę o tym, że te same końcówki mogą wystąpić w różnych przypadkach rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika wykorzystuje wiedzę o odmianie rzeczowników w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wykorzystuje wiedzę na temat końcówek rzeczownika do poprawnego zapisu wyrazów 	<p>dotyczące znaczenia i odmiany rzeczowników oraz zasad ich pisowni</p>
„Gry z konwencją”. Stanisław Lem, <i>Bajka o maszynie cyfrowej, co ze smokiem walczyła</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje dotyczące miejsca akcji porządkuje zdarzenia w kolejności chronologicznej wyszukuje w tekście neologizmy wymienia wybrane cechy klasycznej baśni 	<ul style="list-style-type: none"> ustala czas akcji wyszukuje informacje w tekście wskazuje elementy komizmu w utworze wymienia większość cech klasycznej baśni 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia, kim są bohaterowie tekstu, relacjonuje pojedynek maszyny i człowieka wyjaśnia inwencję autora w tworzeniu neologizmów wskazuje podobieństwa oraz różnice między baśnią a utworem Stanisława Lema 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy notatkę encyklopedyczną używa ze zrozumieniem słowa absurd formułuje przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia intertekstualny charakter opowiadania redaguje bezbłędne językowo opowiadanie s.f. inspirowane tekstem baśni – oryginalne pod względem treści i stylu
„W zabawowej poradni językowej”. Nietypowe	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje jako rzeczowniki wyrazy oznaczające rzeczy, które 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczowniki oznaczające cechy i nazywające czynności 	<ul style="list-style-type: none"> odmienia na dwa sposoby rzeczowniki typu <i>oko</i>, <i>ucho</i> – w zależności od 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o zmianach w temacie w odmianie niektórych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę na temat

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
rzeczowniki	<ul style="list-style-type: none"> mają cechę określoną za pomocą liczb, np. <i>setka</i>, <i>ósemka</i> dostrzega trudności w tworzeniu form rzeczowników odmieniających się według odmiennych reguł 	<ul style="list-style-type: none"> zna rzeczowniki odmieniające się tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej 	znaczenia <ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne formy większości rzeczowników o trudnej odmianie, użytych w ćwiczeniach 	rzeczowników <ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne formy rzeczowników o trudnej odmianie, użytych w ćwiczeniach 	osobliwości w odmianie nietypowych rzeczowników <ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny
„Żegluj, żeglarzu!”. Pisownia wyrazów z rz i ż	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni rz i ż, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z rz i ż 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz i ż
„Puk, puk, to ja... twoja wyobraźnia...”. Zbigniew Herbert <i>Pudełko zwane wyobraźnią</i>	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat tekstu, omawia wrażenia czytelnicze zna pojęcie <i>adresat wiersza</i> określa nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynności kreujące kolejne elementy obrazu poetyckiego określa osobę mówiącą oraz adresata wiersza wykorzystuje pozawerbalne środki wyrazu do oddania nastroju w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie epitetów w opisie obrazu poetyckiego opisuje osobę mówiącą i adresata wiersza objaśnia przenośne znaczenia w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> przywołuje konteksty literackie w analizie i interpretacji utworu określa rolę wyobraźni w odbiorze tekstu poetyckiego wyjaśnia znaczenie obrazów poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy tekst poetycki inspirowany wierszem Zbigniewa Herberta – oryginalny pod względem treści i formy
„Opisuję i oceniam. Dobre na lepsze zamieniam”.	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy określa liczbę i rodzaj 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do określanego 	<ul style="list-style-type: none"> łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Stopniowanie przymiotników	przymiotników <ul style="list-style-type: none"> zna stopnie przymiotnika stopniuje przymiotniki 	rzeczownika <ul style="list-style-type: none"> określa przypadki przymiotników wskazuje przymiotniki, niepodlegające stopniowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje przymiotniki we właściwych kontekstach objaśnia funkcję stopni przymiotnika 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników 	dotyczące znaczenia, odmiany i stopniowania przymiotników oraz zasad ich pisowni
„Chaos i harmonia”. Pisownia wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>h</i> i <i>ch</i>, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>h</i> i <i>ch</i>
Rozdział 2. Wartości poszukiwane					
„Odkrywanie prawdy o talentach”. Ewangelia wg św. Mateusza <i>Przypowieść o talentach</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie przypowieść określa cechy i postawy bohaterów przypowieści wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście ocenia zachowanie pana wobec sług rozumie znaczenia słów i pojęć: <i>drugie dno</i>, <i>prawdy moralne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa nadawcę oraz odbiorcę przypowieści analizuje problem winy i kary przyczyna i objaśnia przesłanie przypowieści określa cechy fabuły przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia znaczenia słowa <i>talent</i> objaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
„Ortografia na szklanym ekranie”. Pisownia wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy pisane wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne do 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów wielką 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy wielką 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry,

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
wielką i małą literą	w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach <ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego 	poprawnego zapisu wyrazów wielką i małą literą	i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni wielką i małą literą
„Humorystyczne i bardzo sceptyczne”. Stopniowanie przysłówków	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przysłówek wśród innych części mowy rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem zna stopnie przysłówka stopniuje przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> wie, od jakich części mowy tworzone są przysłówki zestawia przysłówki o przeciwstawnym znaczeniu wskazuje przysłówki niepodlegające stopniowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem objaśnia funkcję stopni przysłówka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrażenia przyimkowe w funkcji przysłówków funkcjonalnie używa różnych stopni przysłówka w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i stopniowania przysłówków oraz zasad ich pisowni
„Kto ma uszy do słuchania, niechaj słucha”. Ewangelia według św. Mateusza <i>Przypowieść o siewcy</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie przypowieść określa cechy i postawy bohaterów przypowieści wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście rozumie znaczenie pojęcia <i>przesłanie utworu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa nadawcę oraz odbiorcę przypowieści określa cechy fabuły przypowieści odczytuje podstawowe treści ukryte przycacza i objaśnia przesłanie przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia przerośnięte znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych
„Mieć olej... w głowie”. Ewangelia według	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie przypowieść określa cechy i postawy bohaterów przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście zna cechy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> określa nadawcę oraz odbiorcę przypowieści określa cechy fabuły 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia przerośnięte znaczenia wybranych elementów świata 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
św. Mateusza <i>Przypowieść o pannach roztropnych i nierozsądnych</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym 	jako gatunku literackiego	przypowieści <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje podstawowe treści ukryte • przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści • wskazuje w tekście cechy gatunkowe 	przedstawionego <ul style="list-style-type: none"> • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym • wyjaśnia, na czym polega uniwersalny charakter utworu 	historycznych i kulturowych <ul style="list-style-type: none"> • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
„Opowieść z podwójnym dnem”. Ewangelia według św. Łukasza <i>Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie przypowieść • określa cechy i postawy bohaterów przypowieści • wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście • ocenia zachowanie bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nadawcę, odbiorcę oraz cechy fabuły przypowieści • ocenia postawy bohaterów • przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia przenośne znaczenia elementów świata przedstawionego • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym • objaśnia współczesne znaczenie słowa <i>samarytanin</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
„Błądzić jest rzeczą ludzką”. Ewangelia według św. Łukasza <i>Przypowieść o synu marnotrawnym</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie przypowieść • określa cechy i postawy bohaterów przypowieści • wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście • ocenia zachowanie syna marnotrawnego, starszego brata i ojca • zapoznaje się z pojęciem <i>symbol</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje i ocenia postawy bohaterów przypowieści • przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści • określa cechy fabuły przypowieści • rozumie znaczenie pojęcia <i>symbol</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia symboliczne znaczenia elementów świata przedstawionego • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym • bierze udział w dyskusji na temat wybaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania • prowadzi dyskusję

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„W muzealnej sali liczbom miejsce dali”. Typy liczebników	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy odróżnia liczebniki główne od porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o zależności form liczebnika od form określanego rzeczownika rozpoznaje liczebniki zbiorowe, ułamkowe i nieokreślone 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia od niektórych liczebników określających podmiot stosuje prawidłowe formy liczebników 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych funkcjonalnie stosuje różne typy liczebników w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i funkcji różnych typów liczebników
„Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie”. Ignacy Krasicki <i>Przyjaciele</i>	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje tytuły ilustracji w formie równoważników zdań dostrzega uosobienia w tekście umiejętnie korzysta ze słownika języka polskiego w celu objaśnienia wskazanego hasła zna pojęcie <i>morat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przycacza właściwe fragmenty tekstu wie, jaką funkcję pełni uosobienie w bajkach ocenia postępowanie bohaterów formułuje pouczenie wynikające z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca wypowiedzi bohaterów na współczesną wersję językową poprawnie dopasowuje epitety i określenia dotyczące poszczególnych bohaterów zna pojęcie <i>ironia</i> uogólnia przesłanie tekstu za pomocą przysłowia 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje interpretację głosową kwestii wypowiedzianych przez bohaterów tekstu wskazuje fragment tekstu o charakterze podsumowania dostrzega ironiczny charakter epitetu <i>serdeczny</i> formułuje poprawną i bogatą językowo wypowiedź zawierającą opinię na temat przyjaźni 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy scenariusz krótkiego filmu inspirowanego bajką Ignacego Krasickiego – oryginalny pod względem treści i stylu
„Drogę Królewską przemierzamy i przeszkody omijamy”. Trudne formy liczebników	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia liczebniki proste od złożonych dostrzega trudności w zakresie odmiany niektórych liczebników 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o budowie liczebników złożonych do poprawnego ich zapisu 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników prostych i złożonych w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie odmienia liczebniki wielowyzwowe 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form liczebników

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„I śmiech niekiedy może być nauką”. Ignacy Krasicki <i>Lew pokorny, Szczur i kot, Wół i mrówka, Żółw i mysz, Malarze, Mądry i głupi</i>	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega komizm w bajkach wie, że w bajkach zwierzęta uosabiają cechy ludzkie zna pojęcie <i>kontrast</i> rozpoznaje bajkę wśród innych tekstów literackich omawia morał wybranej bajki 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>komizm</i> określa cechy charakteru bohaterów zwierzęcych w bajkach wskazuje w bajkach elementy zestawione na zasadzie kontrastu wskazuje różnice pomiędzy bajką i baśnią 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia, na czym polega komizm w wybranych bajkach objaśnia pojęcie <i>alegoria</i> używa skontrastowanych epitetów w wypowiedzi na temat bajek wskazuje cechy bajki na przykładzie wybranych utworów Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje różne rodzaje komizmu wskazuje przykłady alegorii w tekstach bajek objaśnia funkcję kontrastu w bajkach wyjaśnia, na czym polega dydaktyczny charakter bajek 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża opinię na temat wartości przedstawionych w bajkach Ignacego Krasickiego, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Ktoś, kto innych zastępuje, na szacunek zasługuje”. Zaimki i ich znaczenie	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zaimek</i> rozpoznaje niektóre <i>zaimki</i> wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że funkcją zaimków jest zastępowanie innych części mowy stosuje poprawne formy zaimków odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zaimki ze względu na część mowy, którą zastępują 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje różne typy zaimków w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany różnych grup zaimków oraz zasad ich pisowni
„Tu i ówdzie, siaki, owaki... Enigmatycznie, ale praktycznie”. Trudne formy zaimków	<ul style="list-style-type: none"> wie, że zaimki osobowe mogą mieć formy krótsze i dłuższe 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o sytuacjach, w których należy używać krótszych i dłuższych form zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zaimki ze względu na funkcję, jaką pełnią 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o funkcjach zaimków w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form zaimków różnych typów
„Nosila czapla razy kilka...”. Ignacy Krasicki <i>Czapla ryby</i>	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza plan najważniejszych zdarzeń przekształca zdania 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski na temat przyczyn i skutków zdarzeń w bajce 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem słów <i>manipulacja</i> i <i>hipokryzja</i> w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bezbłędną językowo oraz formalnie notatkę – oryginalną pod

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
<i>i rak, Kruk i lis</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby przekształcenia zdań złożonych na pojedyncze oraz zastępowania słów i wyrażen szczegółowych ogólnymi • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze notatkę 	złożone na pojedyncze oraz zastępuje słowa i wyrażenia szczegółowe ogólnymi <ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę, korzystając z rad w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • uogólnia przesłanie bajki za pomocą trafnie dobranego przysłowia • redaguje poprawną językowo i stylistycznie notatkę 	na temat działań głównej bohaterki <ul style="list-style-type: none"> • wie, jaka jest funkcja stylistyczna przekształceń składniowych i leksykalnych • redaguje zwięzłą, poprawną językowo i stylistycznie notatkę 	względem treści i stylu
„Gdy złodzieje rozrabiają, detektywi pracę mają”. Przyimki	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy • rozpoznaje przyimki proste i złożone • wie, jak zbudowane jest wyrażenie przyimkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przyimki złożone • wie, że przyimki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika • rozpoznaje przyimki funkcjonujące tylko w wyrażeniach przyimkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnych wyrażen przyimkowych w celu określenia relacji przestrzennych, czasowych oraz innych zależności • odróżnia wyrażenia funkcjonujące jak przyimek od wyrażen w funkcji przysłowka 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje przyimki złożone • poprawnie zapisuje wyrażenia przyimkowe • funkcjonalnie stosuje wyrażenia przyimkowe w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przyimków, wyrażen przyimkowych oraz ich funkcji
„Dla zdrowia i urody”. Pisownia przyimków i wyrażen przyimkowych	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrażenia przyimkowe i przyimki złożone w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażen 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni łącznej i rozdzielnej przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	przyimkowych <ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego 				
„Pomiędzy bajkami i bajkopisarzami”. Spójniki	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>spójnik</i> rozpoznaje niektóre spójniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje spójniki, przed którymi zasadniczo nie stawia się przecinków 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję spójników w zdaniach pojedynczych i złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa spójników w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia spójników oraz ich funkcji w zdaniach pojedynczych i złożonych
„Czasami cuda się zdarzają...”. Adam Mickiewicz <i>Powrót taty</i>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje analogie między fragmentami tekstu a ich ilustracją objaśnia czas zdarzeń przywołanych przez jednego z bohaterów przedstawia bohaterów wyodrębnia wypowiedzi bohaterów rozpoznaje typy zdań wypowiedzianych przez bohaterów ballady 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza główne wydarzenia utworu dostrzega różnicę między czasem akcji, a czasem przywołanych, wcześniejszych zdarzeń opisuje zachowanie skontrastowanych postaci zna pojęcie <i>monolog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje wydarzenia według podanego schematu zna pojęcie <i>retrospekcja</i> objaśnia przemianę bohatera nazywa uczucia i emocje eksponowane w wypowiedziach postaci 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sposób prowadzenia narracji określa funkcję retrospekcji w omawianym utworze omawia wartości wyeksponowane w tekście przestrzega zasad interpunkcji w zapisie cytowanych wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje scenariusz inscenizacji ballady Adama Mickiewicza – oryginalny pod względem treści i stylu
„Emocji bez liku? Słów poszukaj w słowniku”. Wykrzyknik	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>wykrzyknik</i> jako część mowy rozpoznaje wykrzykniki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedzi odpowiednimi wykrzyknikami wie, że wykrzyknik nie wchodzi w związku 	<ul style="list-style-type: none"> używa wykrzykników w wypowiedziach rozpoznaje funkcje wykrzykników 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje wykrzykników poprawnie zapisuje wykrzykniki 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o wykrzyknikach i ich funkcji do budowania wypowiedzi o charakterze

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		wyrazowe w zdaniu			artystycznym
„Z pewnością lub z niedowierzaniem. Czy to się stanie?” Partykuła	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>partykuła</i> rozpoznaje partykuły w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedzi partykułami w określonym celu 	<ul style="list-style-type: none"> używa partykuł w wypowiedziach rozpoznaje funkcje partykuł 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje partykuł poprawnie zapisuje partykuły 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o partykułach i ich funkcji do modyfikowania znaczenia wypowiedzi
„Raj utracony”. Juliusz Słowacki <i>W pamiętniku Zofii Bobrówny</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst, notatkę biograficzną oraz przypisy określa uczucia osoby mówiącej porównuje poetycki obraz ojczyzny z dziełami malarskimi recytuje tekst wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje autora, osobę mówiącą oraz adresatkę wiersza określa uczucia osoby mówiącej za pomocą wyrazów bliskoznacznych wskazuje zdrobnienia i określa ich funkcję recytuje tekst wiersza, podkreślając głosem ważne słowa 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wiersz, uwzględniając kontekst biograficzny rozpoznaje środki stylistyczne tworzące obrazy poetyckie objaśnia, czym dla poety była ojczyzna artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji recytuje tekst, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje prośbę skierowaną do adresatki wiersza na poziomie przenośnym używa ze zrozumieniem słów <i>nostalgia</i>, <i>idealizacja</i> w odniesieniu do wypowiedzi lirycznej określa funkcję przypisywaną przyrodzie w wierszu głosowo interpretuje tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje projekt organizacyjny wystawy fotograficznej dotyczącej małej ojczyzny redaguje bezbłędny językowo wpis do pamiętnika – oryginalny pod względem treści i stylu
„Ostatnia bitwa generała”. Juliusz Słowacki <i>Sowiński w okopach Woli</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst, przypisy i zapoznaje się z kontekstem historycznym utworu przedstawia bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o wydarzeniach ukazanych w utworze opisuje bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat utworu opisuje postawę bohatera utworu przedstawia i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsce akcji ocenia postawę bohatera utworu objaśnia znaczenie legendy literackiej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia symboliczne znaczenie obrazów poetyckich porównuje Leonidasa z generałem Sowińskim

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	utworu		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje użyte w utworze środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję użytych środków językowych 	
„Tęsknota za światem utraconym?” Anna Kamieńska <i>Prośba</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta tekst poetycki zapoznaje się z pojęciem <i>hymnu</i> rozpoznaje modlitewny charakter utworu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje obrazy poetyckie w utworze opisuje nastrój wiersza wymienia cechy hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> określa osobę mówiącą i opisuje jej uczucia określa, czy tekst jest hymnem i uzasadnia swoje zdanie zestawia wartości i antywartości 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje funkcję apostrofy wyjaśnia znaczenie metafor przygotowuje chmurę słów inspirowanych wierszem 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst poetycki, uwzględniając wnioski z analizy utworu bierze pod uwagę kontekst biograficzny utworu
„Nie wszystko jest identyczne... Nie wszyscy są tacy sami... Nie bójmy się odmienności!”. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy
„Z dłonią w dłoni, z sercem przy sercu”. Tadeusz Różewicz, <i>Przepaść</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje na temat bohaterki wiersza podaje skojarzenia z wyrazem <i>przepaść</i> określa znaczenie gestu podania ręki 	<ul style="list-style-type: none"> podaje informacje na temat bohaterki wiersza dopasowuje pojęcia do dwóch przestrzeni literackich w wierszu analizuje uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia w wierszu obrazy ukazujące świat objaśnia różnice między przestrzeniami w wierszu przedstawia uczucia przeżywane przez 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje obrazy poetyckie z wiersza i nadaje im tytuły objaśnia znaczenia przenośni poetyckich przedstawia refleksje na temat problemu 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje refleksje na temat problemu poruszonego w wierszu w formie swobodnego tekstu – oryginalnego pod względem treści i stylu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>sytuacja liryczna</i> rozpoznaje wiersz biały 	przeżywane przez bohaterkę wiersza <ul style="list-style-type: none"> wskazuje cząstkę wiersza ujawniającą obecność osoby mówiącej zna cechy wiersza białego 	bohaterkę <ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>sytuacja liryczna</i> w odniesieniu do wiersza Tadeusza Różewicza analizuje budowę wiersza 	poruszanego w utworze <ul style="list-style-type: none"> określa wartości istotne dla osoby mówiącej proponuje interpretację głosową utworu 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia związki między warstwą formalną i znaczeniową tekstu
Rozdział 3. Małe filozofowanie					
„Co było pierwsze, jajko czy kura?... czyli przygoda z filozofią”. Isaac Bashevis Singer, <i>Dzień, w którym się zgubiłem</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> redaguje ogłoszenie na temat bohatera zapisuje rozmowę na temat usposobienia i zwyczajów bohatera wie, czym zajmuje się filozofia 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o zdarzeniach wie, że bohaterowie mogą być charakteryzowani bezpośrednio lub pośrednio wskazuje w tekście pytania o charakterze filozoficznym 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje relacje na temat bohatera rozpoznaje cechy bohatera na podstawie charakterystyki pośredniej formułuje pytania o charakterze filozoficznym 	<ul style="list-style-type: none"> podsumowuje zdarzenia z tekstu za pomocą właściwego przysłowia opisuje bohatera, wprowadzając elementy charakterystyki bezpośredniej i pośredniej formułuje pytania dotyczące znaczenia i sensu twierdzeń filozoficznych 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bezbłędne językowo ogłoszenie – oryginalne pod względem treści i stylu przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi
„Czy o tym śniło się filozofom?”. Powtórzenie wiadomości o wypowiedzeniach	<ul style="list-style-type: none"> tworzy różne typy wypowiedzeń stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że wypowiedzenie wykrzyknikowe służy podkreśleniu ekspresji wypowiedzi rozpoznaje równoważniki zdań odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie wyrazów do tworzenia poprawnych wypowiedzeń wykorzystuje funkcjonalnie równoważniki zdań w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> celowo wykorzystuje różne typy wypowiedzeń dla osiągnięcia zamierzonych efektów wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzeń w interpretacji tekstów poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzeń w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	czasownika				
„Bogactwo człowieka mierzy się rzeczami, z których on rezygnuje”. Michel Piquemal, <i>Drogocenna perła</i>	<ul style="list-style-type: none"> streszcza historię przedstawioną w tekście wypowiada swoje zdanie na temat wartości bogactwa 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa uczucia bohatera wskazuje przysłowie oddające sens opowieści rozpoznaje niektóre cechy przypowieści w omawianym utworze 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje symboliczne znaczenie perły uzasadnia swoje zdanie na temat bogactwa odpowiednio dobranymi argumentami 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przesłanie utworu omawia cechy przypowieści w odniesieniu do tekstu o perle 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny punkt widzenia na temat wartości materialnych i niematerialnych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Kim był i czym się wślawił? Orzeczenie o tym prawi”. Orzeczenia czasownikowe i imienne	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu orzeczenie wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej zna pojęcie <i>orzeczenie czasownikowe</i> zna pojęcie <i>orzeczenie imienne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu wie, jak zbudowane jest orzeczenie imienne rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje orzeczenia utworzone przez wyrazy typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> z towarzyszącym im bezokolicznikiem nazywa części mowy występujące w funkcji orzecznika 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie i poprawnie używa orzeczenia czasownikowego, imiennego oraz orzeczenia z wyrazami typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu wykorzystuje wiedzę o różnych typach orzeczeń do tworzenia poprawnych językowo oraz stylistycznie tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów orzeczeń oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„Do «Czasu Snu», do początku początków”. Jan Parandowski <i>Narodziny świata</i> (fragmenty <i>Mitologii</i>)	<ul style="list-style-type: none"> czyta tekst i przypisy opowiada treść mitu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia imiona pierwszych bóstw wyodrębnia etapy powstawania świata opowiada o powstaniu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o powstaniu świata według mitologii wyjaśnia znaczenia frazeologizmów pochodzących z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje walki bogów i określa ich emocje używa frazeologizmów mitologicznych w zdaniach odnoszących się do współczesności 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się w roli Zeusa interpretuje mit o czterech wiekach ludzkości

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Na początku było słowo...” Stary Testament <i>Księga Rodzaju</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst i przypisy • wyszukuje w tekście informacje o poszczególnych etapach stwarzania świata 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa stwarzane kolejno byty • opisuje świat stworzony przez Boga • porównuje mitologiczny i biblijny opis powstawania świata 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposób stwarzania świata przez Boga • podaje cechy Boga • wymienia przywileje i obowiązki człowieka • wskazuje różnice między mitologicznym i biblijnym stworzeniem świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symboliczne znaczenie światła i ciemności • objaśnia znaczenie słów: Bóg stworzył człowieka na swój obraz • wskazuje podobieństwa między mitologicznym i biblijnym stworzeniem świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symboliczne znaczenie liczby siedem, korzysta ze słownika symboli • interpretuje znaczenie fresku Michała Anioła <i>Stworzenie Adama</i> i wskazuje jego związek z tekstem biblijnym
„Szczęście do nas przybywa i podmioty odkrywa”. Rodzaje podmiotów	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w zdaniu podmiot • zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> • zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>podmiot logiczny</i> • zna pojęcie <i>podmiot domyślny</i> • wie, że w funkcji podmiotu występują rzeczowniki oraz inne części mowy w funkcji rzeczownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje sytuację, w których należy użyć podmiotu logicznego • rozumie funkcję stylistyczną podmiotu domyślnego • rozpoznaje zdania bezpodmiotowe 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje różne typy podmiotów w zdaniach • funkcjonalnie i poprawnie używa różnych typów podmiotów w zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów podmiotów oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„W sprawach najważniejszej wagi”. List oficjalny – rady dla piszących. <i>Dekalog św. Franciszka</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta <i>Dekalog św. Franciszka</i> i analizuje jego treść • czyta informacje o św. Franciszku • rozpoznaje oficjalną i nieoficjalną sytuację komunikacyjną • zna budowę i wyznaczniki listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • uogólnia treść zapisów kolejnych punktów <i>Dekalogu</i> w formie tytułów • wykorzystuje informacje o postaci świętego Franciszka w analizie dzieła malarskiego • wie, w jakich sytuacjach komunikacyjnych używać 	<ul style="list-style-type: none"> • określa odbiorcę słów św. Franciszka • wymienia współczesne osoby kierujące się w życiu filozofią franciszkańską • objaśnia pojęcia <i>język oficjalny</i> i <i>język nieoficjalny</i> • analizuje budowę regulaminu • redaguje poprawny 	<ul style="list-style-type: none"> • określa intencję wypowiedzi sformułowanej w formie dekalogu • analizuje współczesną rzeczywistość przez pryzmat filozofii franciszkańskiej • rozpoznaje sformułowania charakterystyczne dla 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje bezbłędny językowo oraz formalnie list oficjalny – oryginalny pod względem treści i stylu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze list oficjalny 	<p>języka oficjalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie datę dzienną redaguje list oficjalny, korzystając z rad w podręczniku 	<p>formalnie, językowo i stylistycznie list oficjalny</p>	<p>języka oficjalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> formułuje zasady dotyczące zapisu informacji w punktach redaguje zwięzły, poprawny językowo i stylistycznie list oficjalny 	
„Życie ze szczyptą fantazji”. Pisownia zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>
„W sali muzeum piękne trofeum”. Przydawki	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone przymiotnikami zna funkcję składniową przydawki 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy rozumie zależność szyku przydawki i jej znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> celowo i funkcjonalnie wykorzystuje przydawki w swoich wypowiedziach funkcjonalnie używa różnorodnych przydawek w opisie dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat przydawek oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„O prawdzie kilka słów prawdy”. Jan Twardowski, <i>Prawda</i>	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat tekstu, omawia wrażenia czytelnicze wskazuje powtarzające się fragmenty wiersza wie, że prawda jest 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia różne prawdy przywołane w wierszu określa funkcję powtarzających się słów w wierszu używa frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki stylistyczne użyte do opisu prawdy objaśnia metaforyczne porównanie zna pojęcie <i>anafora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje różne typy prawdy z wiersza za pomocą bliskoznacznych określeń wskazuje sytuacje życiowe, które można skomentować słowami 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi redaguje bezbłędne

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	uniwersalną wartością	ze słowem <i>prawda</i>	<ul style="list-style-type: none"> rozważa znaczenie wartości prawdy w stosunkach międzyludzkich 	z wiersza <ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję anafory w odniesieniu do omawianego tekstu używa ze zrozumieniem słowa <i>dogmat</i> 	językowo opowiadanie – oryginalne pod względem treści i stylu
„Z kim walczyli? Przeciw komu? Przyjrzyj się im po kryjomu”. Dopełnienia	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone rzeczownikami zna funkcję składniową dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone różnymi częściami mowy rozumie zależność między stroną czynną i bierną czasownika a funkcją dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje dopełnienia wyrażone czasownikiem w bezokoliczniku określa formę dopełnienia w zdaniach twierdzących i przeczących celowo i funkcjonalnie wykorzystuje dopełnienia w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat dopełnień oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„Różne miejsca odwiedzamy i atrakcje przedstawiamy”. Rodzaje okoliczników	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu okoliczniki czasu, miejsca i sposobu zna funkcję składniową okoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z okolicznikami wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu okoliczniki celu i przyczyny nazywa części mowy, którymi wyrażone są okoliczniki 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów okoliczników oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„Teatromania receptą na zdania”. Analiza zdania pojedynczego	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedzeniach (<i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w związkach wyrazowych wyrazy określone i określające wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot, orzeczenie,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne używa funkcjonalnie nazw 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat związków wyrazowych w zdaniu przedstawia oryginalne wskazówki ułatwiające

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<i>okolicznik</i> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami 		<i>przydawka, okolicznik, dopełnienie</i> podczas analizy składniowej zdania	wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej	innym uczniom analizę budowy zdania pojedynczego
„Na ekranie – zdanie”. Zdania podrzędnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędnie złożone</i> ze zdań pojedynczych tworzy zdania podrzędnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdania podrzędnie złożone</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach podrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone odpowiednio do przyjętego celu funkcjonalnie tworzy zdania podrzędnie złożone w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Melomani są wzywani”. Zdania współrzędnie i podrzędnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zdania współrzędnie złożone zna najczęściej używane spójniki w zdaniach współrzędnie złożonych rozpoznaje zdania podrzędnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe odróżnia treści przekazywane przez zdania współrzędnie złożone różnego typu objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współrzędnie złożonych, używając wykresów przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach podrzędnie złożonych, używając wykresów stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania złożone na zdania pojedyncze odpowiednio do przyjętego celu funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie i podrzędnie złożone różnego typu zapisuje zdania złożone zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów zdań złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Osobę, którą lubił, poślubił...” Zdanie	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędne przydawkowe 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
podrzędne przydawkowe	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym 	na przykładach <ul style="list-style-type: none"> wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne przydawkowe 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym przydawkowym 	zdania podrzędnie złożone z podrzędnym przydawkowym <ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne przydawkowe w swoich wypowiedziach 	zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym przydawkowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Co o tym sądzisz? Jakie masz zdanie? Zróbmy wstępne rozpoznanie”. Zdania dopełnieniowe	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne dopełnieniowe</i> zapisuje zdanie złożone z podrzędnym dopełnieniowym 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne dopełnieniowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne dopełnieniowe 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędne dopełnieniowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym dopełnieniowym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym dopełnieniowym funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne dopełnieniowe w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym dopełnieniowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„W odległym świecie wiedzę znajdziecie”. Zdania podrzędne okolicznikowe	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne okolicznikowe</i> zna rodzaje zdań okolicznikowych zapisuje zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne okolicznikowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne okolicznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych tworzy zdania podrzędne okolicznikowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym okolicznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym okolicznikowym funkcjonalnie tworzy różne rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym okolicznikowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Przysłowie ci	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
podpowie”. Zdanie podrzędne podmiotowe	<p><i>podrzędne podmiotowe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje zdanie złożone z podrzędnym podmiotowym 	<p><i>podrzędne podmiotowe</i> na przykładach</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne podmiotowe 	<p>podmiotowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym podmiotowym 	<p>zдания pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym podmiotowym</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne podmiotowe w swoich wypowiedziach 	<p>stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym podmiotowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>
„Jest taki, że aż dech zapiera...”, Zdanie podrzędne orzecznikowe	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> • zapisuje zdanie złożone z podrzędnym orzecznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> na przykładach • wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne orzecznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zdania podrzędne orzecznikowe • stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym orzecznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym orzecznikowym • funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne orzecznikowe w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym orzecznikowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„I łaciate, i kudłate, pręgowane i skrzydlate...”. Zasady użycia znaków interpunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje funkcjonalnie kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu wypowiedzi • zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym oraz złożonym i stara się je stosować • dostrzega trudności w zakresie użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • stara się stosować zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stawia przecinki w zdaniach pojedynczych i złożonych • stosuje zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa dwukropka, nawiasu i cudzysłowu 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo wykorzystuje w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji znaków interpunkcyjnych na końcu wypowiedzi • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w swoich wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat różnych funkcji nawiasu, dwukropka i cudzysłowu • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w swoich wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat użycia przecinków w zdaniach pojedynczych i złożonych
Rozdział 4. Piękno uchwycone					
„Pomiędzy nocą a dniem, pomiędzy jawą a snem”. Jerzy Harasymowicz <i>W marcu nad ranem</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza epitety z wiersza • wyszukuje porównania dotyczące zwierząt • zna pojęcie <i>obraz poetycki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy krajobrazu z wiersza • wskazuje przenośnie mające charakter ożywienia • określa cechy obrazu poetyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły kolejnym zwrotkom wiersza • objaśnia znaczenie przenośni • rozumie wpływ środków językowych na charakter obrazu poetyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera epitety najlepiej oddające istotę opisywanych obiektów • podpisuje ilustracje trafnie dobranymi metaforami • objaśnia pojęcie <i>obraz poetycki</i> w odniesieniu do omawianego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje tekst na poziomie metaforycznym • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Wkroczyć w językowy świat ze słownikiem za pan brat”. Słownik poprawnej polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych • zna funkcję słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika wyrazów obcych • zna budowę słownika poprawnej polszczyzny • wyszukuje hasła w słowniku poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny • wykorzystuje treści słownikowe do wykonania ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnych typów słowników – odpowiednio do potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny, korzystając swobodnie ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji
„Oryginalne obrazy malarza oryginała”. Bożena Fabiani <i>Moje gawędy o sztuce</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na osi czasu okres życia artysty • nazywa swoje reakcje odbiorcze dotyczące dzieł malarskich • rozpoznaje w tekście zgrubienia • wyszukuje w tekście informacje pozwalające naszkicować postać 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza z tekstu fakty dotyczące życia i twórczości malarza • przedstawia swoją opinię na temat prezentowanych dzieł malarskich • wie, jaka jest funkcja zgrubień • funkcjonalnie przekształca tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • określa stanowisko autorki wobec dzieł malarza • wyraża swoje zdanie na temat opinii o dziełach malarza zaprezentowanej w tekście • omawia pojęcie <i>zgrubienie</i>, odwołując się do przykładów z tekstu • dostrzega elementy karykaturalne w dziele malarskim 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wyrazy oceniające • używa ze zrozumieniem wyrazów <i>subiektywny</i>, <i>obiektywny</i>, <i>pejoratywny</i> • przytacza z tekstu słowa wyrażające negatywne emocje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat dzieła sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • objaśnia na podstawie informacji w przypisach funkcje karykatury i groteski • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słownej
„Do ćwiczenia języka dobra jest fonetyka”. Powtórzenie wiadomości o głoskach i literach	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyrazy na głoski i litery • wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce • odróżnia spółgłoski od samogłosek 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wyrazy dźwiękonaśladowcze • podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek • rozpoznaje spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w wyrazach użytych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat liter i głosek w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych • wykorzystuje inne formy 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek i liter w różnych sytuacjach problemowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		oraz twarde i miękkie	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z podanymi grupami samogłosek i spółgłosek 	wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głosek dźwięcznych	
<p>„Czarodzieje pędzla i pióra”. Rady dla opisujących obraz. Paul Cézanne <i>Martwa natura z jabłkami i pomarańczami</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ogląda uważnie reprodukcje obrazów zamieszczone w podręczniku wie, co przedstawia martwa natura podaje podstawowe informacje na temat obrazu przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje opis obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i nazywa najbardziej widoczne elementy obrazów wyraża opinię na temat dzieła malarskiego redaguje opis obrazu, korzystając z rad w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje elementy kompozycji nawiązujące do kształtu wybranych brył geometrycznych używa ze zrozumieniem sformułowań dotyczących techniki malarskiej redaguje opis obrazu, stosując różnorodne środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje elementy obrazu ukazane w technice malarskiej i fotograficznej formułuje wypowiedź w funkcji perswazyjnej, zachęcającą do zakupu dzieła redaguje rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bezbłędny językowo opis krajobrazu – oryginalny pod względem treści i stylu swobodnie i funkcjonalnie posługuje się w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych zróżnicowanym słownictwem o funkcji oceniającej
<p>„Słowem malowane”. Maria Pawlikowska-Jasnorzewska <i>Olejne jabłko</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wierszu epitety oddziałujące na zmysł wzroku określa sytuację liryczną w wierszu redaguje zaproszenie na wernisaż 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w utworze wyrazy związane tematycznie z malarstwem określa emocje osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję uosobień użytych w wierszu przyporządkowuje różne środki wyrazu do właściwych dziedzin sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje znaczenie przenośnych określeń porównuje dzieło poetyckie z malarskim, wskazuje podobieństwa i różnice 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst na poziomie metaforycznym funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza przedstawia w oryginalny sposób różnice między różnymi tekstami kultury

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Miauczy, świszczy i zgrzyta? Na wesoło o tym, co w domu słycać”. Oznaczanie głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, dźwięcznymi i bezdźwięcznymi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie oznacza wszystkie głoski miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych
„Dźwięki, brzdęki, komfort małeńki”. Głoski ustne i nosowe	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>głoski ustne</i> i <i>głoski nosowe</i> podaje przykłady głosek ustnych i nosowych 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia głoski ustne od nosowych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje większość wyrazów zawierających głoski ustne i nosowe 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat głosek ustnych i nosowych w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek ustnych i nosowych w różnych sytuacjach problemowych
„Sensacje i komplikacje”. Pisownia połączeń wyrazowych <i>en, em, on, om</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z połączeniami literowymi <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady dotyczące pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i>, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje połączenia literowe <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i>

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego 				
„Impresja na temat wdzięku”. Tadeusz Kubiak <i>W stroju z mgły</i>	<ul style="list-style-type: none"> omawia wrażenia czytelnicze po lekturze wiersza wskazuje w wierszu nawiązanie do innego utworu poetyckiego ogląda uważnie reprodukcje obrazów Edwarda Degasa wie, jakie utwory zalicza się do liryki 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuację przedstawioną w wierszu wskazuje obraz, do którego mogą nawiązywać słowa wiersza i uzasadnia swój wybór wie, na czym polega przerzutnia opisuje nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki poetyckie użyte w opisie tancerki opisuje obraz z punktu widzenia młodego odbiorcy wyszukuje przerzutnie w tekście omawia rymy w wierszu, objaśnia, na czym polega ich oryginalność 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia znaczenie metafory opisuje obraz z punktu widzenia przewodnika muzealnego przedstawia skojarzenia wywołane środkami poetyckimi określa wpływ przerzutni na rytm utworu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst na poziomie metaforycznym funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza wypowiada się na temat tekstu, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych
„Żyją jak pies z kotem czy gruchają jak gołąbki”. Pisownia zakończeniami -ę, -em, -q, -om	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -q, -om 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń -ę, -em, -q, -om
„Mazur z przytupem miał wzięcie, kilka słów o akcencie”. Akcent wyrazowy	<ul style="list-style-type: none"> dzieli wyraz na sylaby prawidłowo akcentuje wyrazy ze stałym akcentem 	<ul style="list-style-type: none"> wie, czym jest akcent wyrazowy określa funkcję akcentu zdaniowego 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo akcentuje większość wyrazów stosuje w wypowiedzi właściwą intonację zdaniową 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo akcentuje wyrazy funkcjonalnie używa akcentu zdaniowego do wyeksponowania znaczeń 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat akcentu wyrazowego i zdaniowego w swoich wypowiedziach ustnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
i zdaniowy				wypowiedzi	
„Lubię popatrzeć sobie na czas, co gdzieś już pobiegł...”. Joanna Pollakówna <i>Stare fotografie</i>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zdjęcie stanowiące najlepszą ilustrację tekstu wymyśla i zapisuje dialog, który mogły prowadzić bohaterki wiersza zna funkcję pytania retorycznego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje okoliczności wypowiedzi osoby mówiącej określa nastrój bohaterek wiersza ustala, czego dotyczą pytania postawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> przycacza przenieśnię obrazujące upływ czasu wyraża opinię na temat fotografii jako dzieła sztuki odpowiada na pytania z tekstu ocenia elementy istotne podczas fotografowania artystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia refleksje związane z wierszem dostrzega artystyczną kreację w fotografii dostrzega retoryczny charakter pytań z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst na poziomie metaforycznym funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza wyraża opinię na temat fotografii jako dziedziny sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Jajko z bajkową niespodzianką”. Andrew Fusek Peters, <i>Agenci na deskorolkach. Nie byle co!</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> ogląda zdjęcie Jajka Konwaliowego i czyta informacje na temat jego twórcy wyszukuje w tekście wszystkie rzeczowniki nazywające klejnot relacjonuje zdarzenia dotyczące kradzieży klejnotu zna cechy powieści sensacyjnej i kryminalnej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje Jajko Konwaliowe przedstawione na ilustracji rozumie, że słowa mogą wyrażać emocjonalny stosunek mówiącego do opisywanych rzeczy, czynności itp. rozpoznaje bohaterów tekstu na podstawie wyrażań omownych objaśnia, w jaki sposób oszukano przestępcę 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w opisie przedmiotu informacje z tekstu określa, które rzeczowniki z tekstu mają pozytywne, a które negatywne znaczenie wskazuje informacje pochodzące spoza zamieszczonego fragmentu tekstu wyraża opinię na temat skuteczności działania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego jajko Fabergé uznaje się za dzieło sztuki rozpoznaje nacechowanie dodatnie i ujemne wyrazów, wskazuje znaczenia neutralne określa motywy działania wybranych bohaterów dostrzega i omawia elementy humorystyczne w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bezbłędny językowo opis przedmiotu – oryginalny pod względem treści i stylu twórczo i funkcjonalnie stosuje słownictwo nacechowane emocjonalnie

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Rozbite sejfy, skradzione dzieła”. Pisownia przedrostków	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy zawierające przedrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni przedrostków korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady dotyczące pisowni przedrostków i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni przedrostków w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje przedrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni przedrostków
„Muzyka słowami zagrana”. Adam Mickiewicz Pan Tadeusz – Księga IV (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> czyta tekst i przypisy wymienia bohaterów wskazuje słowa pełniące funkcję refrenu zapoznaje się z pojęciami: <i>instrumentacja głoskowa</i>, <i>wyliczenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu przedstawia Wojskiego wymienia wyrazy dźwiękonaśladowcze opisuje instrument Wojskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście potrzebne informacje charakteryzuje Wojskiego wskazuje instrumentację głoskową i wyliczenie wymienia środki językowe służące do opisu gry na rogu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuację ukazaną we fragmencie ocenia umiejętności Wojskiego określa funkcje środków stylistycznych użytych we fragmencie epepei 	<ul style="list-style-type: none"> wzorcowo prezentuje tekst głosowo, uwzględniając przerzutnie interpretuje tekst, wykorzystując wnioski z analizy utworu
Rozdział 5. Czas relaksu					
„Pod piracką banderą”. Robert Louis Stevenson, Wyspa skarbów (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących treści tekstu opisuje Wyspę Skarbów redaguje krótki list w imieniu kapitana statku wie, co jest tematem powieści przygodowej określa typ narratora 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły wydzielonym częściom tekstu wyjaśnia, jakie wrażenie wywarła Wyspa Skarbów na bohaterach tekstu wzbogaca treść listu o relację z wydarzeń rozgrywających się u brzegów wyspy 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza na podstawie tekstu mapę Wyspy Skarbów wymyśla ofertę atrakcji turystycznych Wyspy Skarbów prezentuje bohatera w formie zapisów na karcie postaci gry 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różne znaczenia słowa <i>skarb</i> określa oczekiwania bohaterów związane z wizytą na wyspie opisuje emocje i uczucia jednego z bohaterów ocenia akcję utworu i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i funkcjonalnie posługuje się związkami frazeologicznymi w opisie emocji bohatera utworu wykonuje oryginalny pod względem treści plakat odnoszący się do problemu piractwa internetowego

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	występującego we fragmencie powieści	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje utwór jako powieść przygodową 	komputerowej <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym charakteryzują się utwory zaliczane do epiki 		<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje prezentację na temat motywu poszukiwania skarbów, cechującą się oryginalnością formy i bogactwem treści
„Wielkie bitwy, zwycięscy dowódcy”. Pisownia przyrostków	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy zawierające przyrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni przyrostków • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady dotyczące pisowni przyrostków i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady pisowni przyrostków w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje przyrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni przyrostków
„Ciemna i jasna strona Mocy”. George Lucas, <i>Gwiezdne wojny: część IV – Nowa nadzieja</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta fragment powieści, przypisy oraz informacje na temat serii filmów <i>Gwiezdne wojny</i> • prezentuje główną bohaterkę i opowiada o okolicznościach jej pojmania • wyjaśnia, kim byli rycerze Jedi • wymienia elementy świata przedstawionego pozwalające zaliczyć utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • zna cechy filmu kultowego • rozpoznaje i nazywa cechy charakteru bohaterki tekstu • dostrzega kontrastowe zestawienie postaci w utworze • wie, co obejmuje scena filmowa 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza losy Republiki w formie tytułów rozdziałów kroniki • opisuje bohatera reprezentującego siły zła • redaguje notatki prasowe na temat katastrofy statku powietrznego • obmyśla ujęcia do sceny bitwy kosmicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>film kultowy</i> w odniesieniu do <i>Gwiezdných wojen</i> • opracowuje tekst informacyjny spełniający funkcję napisów wstępnych do filmu • określa znaczenie i rolę Czarnego Lorda w przebiegu akcji • wskazuje plan filmowy adekwatny do ukazania fragmentu bitwy 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę o sztuce filmowej w wypowiedziach na temat problematyki tekstu i jego bohaterów

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	do gatunku s.f.				
„Wśród wyrazów gości nie tylko wartości”. Wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne 	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje do podanych wyrazów oraz związków wyrazowych synonimy i antonimy 	<ul style="list-style-type: none"> używa wyrazów i określeń synonimicznych w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach synonimy i antonimy 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat podobieństw i różnic znaczeniowych wyrazów
„Na srebrnych ekranach”. Marcin Kalita, <i>Aktorzy leczą ludzkie dusze</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje notatkę ze strony internetowej do uzyskania informacji o serialu rozpoznaje komizm w wypowiedziach serialowych bohaterów czyta wywiad z aktorką telewizyjną wie, czym jest talk-show 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakie filmy zaliczane są do kina rodzinnego wie, na czym polega i z czego wynika komizm słowny w wypowiedziach postaci filmowych określa tematykę wywiadu prezentuje opinię bohaterki wywiadu na temat aktorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę serialu objaśnia elementy komizmu słownego w wypowiedziach postaci dostrzega zróżnicowanie pytań występujących w wywiadzie wyraża własną opinię na temat aktorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>kino rodzinne</i> w odniesieniu do serialu <i>Rodzina zastępcza</i> odtworzy humorystyczne wypowiedzi dialogowe postaci w szerszym kontekście sytuacyjnym określa cel dziennikarza przeprowadzającego wywiad formułuje własne pytania do wywiadu z aktorką 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę na temat przekazów audiowizualnych w wypowiedziach na temat problematyki tekstu
„Zrobić minę na widok miny”. Wyrazy wieloznaczne	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różne znaczenia wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> używa wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat wyrazów wieloznacznych
„W oparach	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje reakcje 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje główne 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje fragment 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje znaczenie imion 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje scenariusz

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
absurdu i wyobraźni”. Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i> (fragmenty)	odbiorcze związane z lekturą sztuki <ul style="list-style-type: none"> • podaje imiona postaci • podaje skojarzenia i związki wyrazowe ze słowem <i>osioł</i> • wie, czym jest kabaret 	wydarzenie w prezentowanej scenie <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy świadczące o funkcji scenicznej tekstu • rozpoznaje cechy przypisane postaci osła w utworze K.I. Gałczyńskiego • zna podstawowe informacje na temat <i>Teatrzyku „Zielona Gęś”</i> 	wypowiedzi bohatera pod kątem poprawności językowej <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reakcje bohaterów sztuki • wyciąga wnioski na temat ukształtowania postaci osła w utworze K.I. Gałczyńskiego • wskazuje elementy humorystyczne w sztuce 	bohaterów sztuki <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia absurdalność wybranej sceny • wskazuje element satyryczny w sztuce • wyjaśnia wpływ środków językowych na przesłanie utworu 	inscenizacji sztuki <i>Teatrzyku „Zielona Gęś”</i> – oryginalny pod względem treści i stylu <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia na podstawie informacji w <i>Słowniczku</i> funkcje satyry w utworze K.I. Gałczyńskiego
„W słowach emocji szuka – trudna to sztuka”. Wyrazy nacechowane emocjonalnie	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wyrazy wartościujące pozytywnie i negatywnie • zna pojęcia <i>zgrubienie</i> i <i>zdrobnienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia w tekście • tworzy zdrobnienia i zgrubienia 	<ul style="list-style-type: none"> • zna funkcję zdrobnień, zgrubień oraz innych słów wartościujących emocjonalnie • podaje wyrazy bliskoznaczne nacechowane emocjonalnie 	<ul style="list-style-type: none"> • używa zdrobnień, zgrubień oraz wyrazów nacechowanych emocjonalnie odpowiednio do przyjętego celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słowne
„Kim będziesz i co zrobisz, kiedy kości się potoczą?”. Rady dla dyskutujących. Kazimierz Szymeczko, <i>Czworo i kości</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje bohaterów realistycznych • rozpoznaje świat realistyczny i fantastyczny w powieści • opowiada o wydarzeniach • czyta rady dla dyskutujących 	<ul style="list-style-type: none"> • określa charakter i rolę wszystkich postaci w powieści • objaśnia sposób zmiany charakteru świata przedstawionego • rozpoznaje gatunek literacki, do którego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterkę w formie karty postaci w grze • wykorzystuje informacje o RPG w analizie świata przedstawionego utworu • wskazuje elementy fabuły nawiązujące do literatury 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza notatkę encyklopedyczną na temat jednej z postaci • odróżnia wydarzenia zaplanowane w grze od spontanicznych • określa rolę bohaterów w rozwoju akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi • wyraża opinię na temat wartości gier komputerowych, trafnie

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji 	nawiązuje fabuła przedstawionej gry <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zwroty charakterystyczne dla różnych elementów dyskusji • formułuje poprawnie zbudowane argumenty w dyskusji 	fantasy <ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat RPG • formułuje właściwe kontrargumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się ze zrozumieniem słowem <i>dezaprobata</i> • przestrzega wszystkich zasad kultury dyskusji 	dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.